

Адыгэ къэралыгъо университетыр

Цыфыбэ зэзыщэлэгъэ юбилей

Икыгъэ тхымафэр Адыгэ къэралыгъо университетым итхымафэу Адыгеим итарихъ хэуцощт. Мафэ пэпчъ хъугъэ-шлагъэкӀэ ушьагъэу кӀуагъэ. Ахэм ахэлэжьагъэх АР-м икъэралыгъо пашэхэм ямызакъоу, лӀкыб къэралхэм, УФ-м исубъект зэфэшьхӀафхэм къарыкыгъэ хъакӀэхэр.

ларус къэралыгъо университетым кыкыгъ.

— Сэ апэрэп Адыгеим сыкъызэрэкӀорэр. Сигуапэу хысапым фэгъэхыгъэ конференцием сыхэлэжьагъ, зишӀэ шӀэгъошӀухэм лӀоф зэрадэпшӀэ-щтым седэлугъ, — еӀо Амеликин.

«Бжыхъэ хысап еджэнхэм»

ЛыкӀор Мыекъуапэ щылагъ

Ащ фэдэу Сирие Араб Республикам и ЛыкӀоу УФ-м щыӀэ Рияд Хаддад апэрэ мафэхэм къащегъэжьагъэу юбилей хъугъэ-шлагъэхэм ахэлэжьагъ. Ащи, нэмыкӀ хъэкӀэ лӀаплӀэхэу республикэм щыкӀогъэ хъугъэ-шлагъэхэм ахэтыгъэхэми лӀофтхыабзэхэм ямхъанэ кӀалэтыгъ.

Университетым иректорэу Хъунэгъ Рэщыдэ ЛыкӀом зы-лӀокӀэм къыриӀуагъ ар кӀэщакӀо зыфэхъугъэ лӀофтхыабзэу урысыбзэм изэгъэшӀэн фэгъэхыгъэр Сирием игъоу зэрэщалытагъэр. Гурыт ыкӀи апшӀэрэ еджаплӀэхэм ямызакъоу, урысыбзэр цыфхэм зэрагъашӀэ зэрашӀоигъор ащ кыхигъэщыгъ.

— Урысыер тыхэгъэгу лӀ-пылӀэгъу къызэрэфэхъурэм цыфхэр агукӀэ ащ нахъ пэблагъэ ышыгъэх. Урысыбзэм изакъоп, урыс культурэри зэрагъэшӀэнэу нахъ фаехэ хъугъэ. ТэркӀэ урысыбзэр зэкъошныгъэм, лӀпылӀэгъум ыбз, — къыӀуагъ ЛыкӀом.

Ащ ипӀэгъокӀэу Хъунэгъ Рэщыдэ кыхигъэщыгъ университетым урысыбзэр лӀкыб къэралхэм къарыкыгъэхэм ягъэ-шӀэгъэнымкӀэ опытышхо зэрилэр, Дамаскэ дэт университетымрэ Адыгэ къэралыгъо университетымрэ лӀэныкӀо зэфэшь-хӀафхэмкӀэ зэзэгъыныгъэ зэрэздырялэр. Зэдэлэжьэныгъэм фэгъэхыгъэ сьд фэдэрэ лӀэныкӀоки игуапэу къызэрэдыригъэштӀэщыр ЛыкӀом къыӀуагъ.

Сирием и ЛыкӀо еджӀэл-лабораторнэ корпусым икыз-лухын, университетым иобщекитиерэ поликлиникэмрэ икӀэрыкӀэу загъэпсыжыыхэ нэуж къызэрэзӀуахыгъэм, хъугъэ-шӀэгъэ гуӀчэ хъугъэ зэхэсыгъоу филармонием щылагъэм ахэлэжьагъ, къащыгушылагъ. Ахэм адакӀоу ар Адыгеим щӀэлфэ тильӀапкӀэгъоу мыщ къэкӀожыгъэхэм залуигъэкӀагъ.

Конференциехэр

Юбилейнэ хъугъэ-шлагъэхэм научнэ конференциехэм чы-плӀэшхо ащабутыгъ. Ахэр мафэ къэс щылагъэх.

Комплекснэ лӀофыгъохэмкӀэ научнэ-ушӀтӀэкӀо институтэу уни-

верситетым хэтым физиологиемкӀэ икафедрэ зэхичӀэгъэ конференциер бэмэ ашӀогъэшӀэгъо-ныгъ. Ар сабыеу псэ къызыпы-кӀэгъэ къодыеу, янэ ыкӀоцӀ джыри илтым инервнэ, эндокриннэ системэхэм якъэхукӀэ, ахэм хэхъоныгъэу ашӀырэм яхыплӀэгъагъ.

Кафедрэу зыцӀэ къетӀуагъэм илъэс 30 хъугъэу лӀоф ешӀэ. А уахътэм кыкӀоцӀ фундамен-тальнэ ыкӀи прикладной ушӀ-тын гъэшӀэгъонхэр ышыгъэх.

Мы конференцием хэлэжьагъ ыкӀи къыщыгушылагъ кӀоцӀ уз-хэмкӀэ зӀлашӀэрэ врач лӀазэу, Германием икӀалэу Фрайбург иуниверситет икӀиникэ ипашӀэу, профессорэу, медицинэмкӀэ европеекӀэ академикхэм я Федерацие и Президентэу Хуберт Блюм.

Дунэе научнэ конференциеу «Бжыхъэ хысап еджэнхэр» зыфилорэми цыфыбэ хэлэжьагъ. Ащ хэтэу рекӀокыгъ Всероссийскэ научнэ-практическэ конференциеу «Университетхэм хысапымкӀэ зишӀэ шӀэгъошӀу кӀэлэцӀыкӀлхэр къызэрэхагъэ-щыхэрэр, ахэм лӀоф зэрада-шӀэрэр» зыфилорэр.

Мы лӀэныкӀоымкӀэ универ-ситетым опытышхо иӀ, систе-мэ хэлъэу мӀэлажъэ. АщкӀэ Мамый Даутэ зипӀэщэ респу-бликэ еджаплӀэу университетым хэтыр зэрэхэгъэгоу щызӀэ-ла-

шлагъ. Илъэс 11 хъугъэу Ма-мыир зипӀэщэ факультетэу хысапымрэ компютернэ тех-нологиехэмрэ афӀэгъэзагъэм кӀэлэцӀыкӀу ГуӀчэу «Орленок» зыфилорэм Всероссийскэ сме-нэу «Математик ныбжьыкӀ» зыфилорэр ыкӀи Къыблэ хы-сап зэнэкъокъу щызэхещӀэх. А лӀофтхыабзэхэм Всероссийскэ олимпиадэхэм ыкӀи хысапым-кӀэ Урысыем ихэшыпыкыгъэ командэ яжюри хэтхэр щызӀ-лӀокӀэх. Ахэм яшӀошӀкӀэ, Урысы-ем хысапымкӀэ зишӀэ шӀэгъо-шӀухэм я Всероссийскэ ГуӀ-чэ къызӀэхухыгъэн фае. Ащ пашӀэ фэхъунэу зыфагъэзагъ ыкӀи къезэгъыгъ Московскэ къэралыгъо кӀэлэегъэджэ универ-

ситетым иректорэу Алексей Семеновыр.

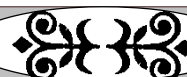
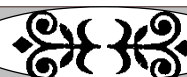
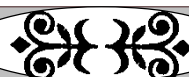
ЗӀкӀэмкӀи конференцием ап-шӀэрэ еджӀэлэ 35-мэ яӀыкӀохэр хэлэжьагъэх. Ахэм ащыщых Московскэ къэралыгъо универ-ситетэу Ломоносовым ыцӀэ зыхъырэм, Московскэ къэралыгъо кӀэлэегъэджэ универ-ситетым, Казань дэт федеральнэ университетым ыкӀи нэмыкӀ еджаплӀэхэм къарыкыгъэхэр.

— ХысапымкӀэ езыгъаджэ-хэрэм япшӀэрылӀыр ар кӀэлэ-цӀыкӀлхэм шӀу аригъӀэгъу-ныр ары. Ар лӀофыгъошху ыкӀи зэрэдунаеуи лӀофыгъу, — къы-Ӏуагъ конференциер къызӀэ-лӀухызэ Р. Хъунагом.

Владимир Амеликинын Бе-

къащыгушылагъ гъэсэнэгъэмрэ шӀэныгъэмрӀкӀэ УФ-м и Пре-зидент и Совет хэтэу, хыса-пымкӀэ зӀпымыоу гъэсэнэгъэ зыщагъотырэ ГуӀчэу Москва дэтым ипашӀэу Иван Яценкэр. Ар Мыекъуапэ ятӀонэрэу къэ-кӀо. Ащ зэрилӀытэрэмкӀэ, ныб-жьыкӀэхэр хысапым фӀэцӀгъэн-хэмкӀэ, ахэм шъхӀафэу лӀоф адэ-шӀэгъэнымкӀэ Адыгэ къэралыгъо университетым опытышхо иӀ.

— ШӀокӀ имылэу сабийхэм хысапыр шӀу ягъӀӀэгъугъэн фае, — еӀо шӀэныгъэлэжьым. — ХысапымкӀэ анахъ мӀхъанэ зилӀэр сабым задачэ къебгъэ-шыныр ары. Ау ар техниче-скэу щымытэу, творческэ зада-чэн фае, — еӀо Яценкэм.

ильэс 75-рэ хъугъэ

Автоматизированнэ система-клэм Чыгум зызэрихьоклын зэрилъэкыштыр къэпшэнэу амал и. Мы системэм ишлуагъэкэ шэныгъэлэжхэм Чыгум кырыкштыр чыплэ зырызхэм ащызэрагъэшэн альэкышты.

Мыщ фэдэ Гупчэ Урысыем джынэс итыгъэп. Адыгэ къэралыгъо университетым ыгъэпсыгъэ Гупчэм Іэкыб къэралыгъо-хэм яшэныгъэлэжхэм ашлогъэ-шэгъонэу аналэ кытырадзагъ. Гупчэм 2010-рэ илъэсым университетым Іоф щилэу ригъэжыагъ. Ащ клэщакло фэхъугъ Роскосмосыр ыкӀи системэу ГЛОНАСС-м зыкыштыгъэлэжыагъ.

Юбилей Іофтхьабзэхэм ахэтэу

Университетым инаучнэ-техническэ базэ хэхъоныгъэхшо фэзышыгъэ псэолъэшхорэ мы мафэхэм кызылэуахыгъэх. Ахэм ащышхы еджэпӀэ лабораторнэ корпусэу Мыекъопэ гуманитар техническэ колледжым иобще-

житие, ыпшъэкӀэ зыцӀэ къетлогъэ геопорталэу бизнес-инкубаторыр зычӀэт унэм хашыхыагъэм, поликлиникэ ыкӀи общежитие зэтэгъэпсыхыагъэхэм, еджэпӀэ-спортивнэ Гупчэу общежитие зыхэтым ыкӀи нэмыкӀ псэуалъэхэм якызылэхын.

Европэ шапхъэхэм адиштэу альытагъ

Дунаим тет университетхэм илъэс къэс ялофшакӀэ еуплъэкӀы ыкӀи ярейтинг зыфэдэр къегъэ-лъагъо Дунэе агентствэу APES зыфилорэм. Адыгэ къэралыгъо университетым гъэсэныгъэмкӀэ ипрограммэ идэгъугъэ ащ джы-

кэ Совет хэтхэм ащышхыбэхэр мы мафэхэм республикэм шылагъэх, еджапӀэм кыфэгъушлуагъэх. Ахэм яшлуагъэкӀэ, университетым иматериальнэ базэ нахь мэпытэ, хэхъоныгъэ ешлы. Ахэм ащышху нэбгырэ заулэмэ ацӀэ къетлон: Урысыем инефтегазпромышленникхэм я Союз игъэцӀэкӀэкло директорэу ГьукӀэлӀ Хыс, ОАО-у «Московский индустриальный банк» зыфилорэм ипрезидентэу Арсамаков Абубэчыр, УФ-м Іэкыб къэрал ІофхэмкӀэ иминистрэ игуадзэу Михаил Богдановыр, Кыблэ федеральнэ университетым иректорэу, Урысыем иапшъэрэ еджапӀэхэм я Союз ивице-президентэу Марина Боровская ыкӀи нэмыкӀ-хэр.

Юбилейнэ мафэ пэпчэ плӀми хъунэу конференциехэр рекло-кыгъэх. Ахэм ахэлэжыагъэх профессор 50, наукэмкӀэ кандидат 46-рэ, аспирантхэр ыкӀи шэныгъэм хэхъэгъэ къодые ныбжыкӀэхэр. Ахэр кырыкыгъэх Іэкыб къэралхэм ыкӀи Урысыем икӀэлэ зэфэшхыафхэм. Іофтхьабзэхэм зэкӀэмкӀи Урысыем иуниверситет 35-мэ ыкӀи Іэкыб къэралыгъуи 9-мэ ялыкӀохэр ахэлэжыагъэх.

ДокторыцӀэр афаусыгъ

Юбилейнэ Іофтхьабзэхэм ахэтэу кӀогъэ зэхэсыгъом университетым и Гъэшлогъэ докторыцӀэр афаусыгъ ыкӀи академическэ мантиехэр аратыгъэх Москоскэ къэралыгъо клэлэ-егъэджэ университетым иректорэу Алексей Семеновым, докторэу, профессорэу, коммерцием иуниверситетэу Стамбул дэтым иректорэу Назым Экрэн, Абхъаз къэралыгъо университетым ипрофессорэу Але-

ко Гварамия, Сирие Араб Республикэм и ЛыкӀоу Урысыем шылэ Рияд Хаддад ыкӀи Германием икӀалэу Фрайбург дэт къэралыгъо университетым ипрофессорэу, докторэу Хуберт Блюм.

Космос фэло-фашлэхэм я Гупч

Космосым епхыгъэ фэло-фашлэхэм янаучнэ гъэсэпӀэ Гупчэ икызылэхын мэхъанэшхо зилэ хъугъэ-шлагъэу Іофтхьабзэхэм ахэтыгъ. Космосым епхыгъэ фэло-фашлэхэм я Гупчэ апэрэу геоинформационнэ системэ зэхигъэуцуагъ. АщкӀэ тыкъэ-зыуцухьэрэ дунаим зэхъоклыныгъэу фэхъухьэрэ игъом зэригъэшлэныш, ащкӀэ макъэ къэзыгъэлун зылъэкышты системэр шылэ хъугъэ. Тыкъэзыуцухьэрэ дунаим кышыхъун ылъэкышты зэхъоклыныгъэхэр, гушылэм пачэ, чыгусысыныр, ошхышхоу цыфхэм зэрар къа-фэзыхырэр ащ прогноз шыпшыны плъэкышты.

рблагъэ зэригъэшлагъ ыкӀи европэ шапхъэхэм адиштэу Іоф ылшэу ылытагъ. Университетым категориеу «ВВ» зыфилорэр кыфигъэшлэшагъ. Ащ къэкы Европэм гъэсэныгъэм ишапхъэу илхэм ар аклахъэу, адиштэу.

Университетым ыцӀэкӀэ еджагъэх

Джыри зы хъугъэ-шлагъ. Адыгэ къэралыгъо университетым ишлэныгъэлэжхэмрэ мэкъу-мэщымкӀэ Адыгэ научнэ-ушэтэкӀо институтымрэ зэнтхъу лъэпкыкӀэу кыхахыгъэм университетым ыцӀэкӀэ «АГУ-75-рэ» фаусыгъ.

Попечительскэ Советыр

Университетым иматериальнэ базэ гъэпытэгъэнымкӀэ, ар нахь зэтэгъэпсыхыагъэ хъунымкӀэ мэхъанэшхо ил Попечительскэ Советым хэтхэм ялофшакӀэ. Университетым и Попечительс-

Цыфыбэ кыфэгъушлуагъ

ЕджапӀэм юбилей ехъулэу цыфыбэ кыфэгъушлуагъ. Ахэм ащышху УФ-м гъэсэныгъэмрэ шэныгъэмрэкӀэ иминистрэу Дмитрий Ливановыр.

— Университетыр тарихъэу кыкӀугъэм, научнэ школу илэхэм, шэныгъэлэжэ цӀэрылӀохэм непэ арыгъушхон ылъэкышты. Іоф зышлэрэм кыщегъэжыагъэу нэбгырэ мин пчъагъэ ащ кычигъэкыгъ. Ахэр ары Адыгэ Республикэм ипрофессионалнэ элитэ лъапсэ фэзышыгъэхэр. Непэ ахэр наукэм, культурэм илофышлэх. Университетыр мы лъэхъаным научнэ-гъэсэпӀэ комплексышхоу щыт. Республикэм исоциальнэ экономикэ хэхъоныгъэ ылшыным илахышхо хешыхъэ, — кылуагъ министрэм.

Юбилей мэфэкыр Адыгэ къэралыгъо университетым ишлэныгъэлэжхэм я Совет иигъэкӀотыгъэ зэхэсыгъокӀэ аухыгъ. Ащ цыф бэдэдэ къекӀолӀэагъ, мэфэ-кышхоу зэхэсыгъор рекло-кыгъ.

Зэнэкъокъур университетым шыкӀуагъ

Адыгэ къэралыгъо университетыр клэщакӀо фэхъуи АР-м гъэсэныгъэмрэ шэныгъэмрэкӀэ и Министертвэу иунашхыкӀэ республикэ зэнэкъокъоу азы предметымкӀэ езыгъэджэхэр клэлэегъаджэхэр зыхэлэжыагъэхэр мыщ шыкӀуагъ.

Ар уцугъо-уцугъоу рекло-кыгъ. Гушылэм пачэ, хысапымкӀэ зэнэкъокъур естественнэ-хысап еджапӀэу Адыгэ къэралыгъо университетым хэтым мэээ заулэкӀэ узэкӀэлэбжымэ шыкӀуагъ. Ащ ыуж урысыбзэмкӀэ клэлэ-егъаджэхэр зэнэкъокъугъэх. Адрэ предметхэу ЕГЭ-м кыдылтытэхэрэмкӀэ зэнэкъокъухэр мы мафэхэм аухыгъэх, клэуххэр зэфэхысыжыгъэх.

Ащ фэгъэхыгъэ мэфэкӀ зэхэхэ университетым чъэпыогъум и 7-м шыкӀуагъ. Іофтхьабзэр кызылэуихызэ, клэлэегъаджэхэм

къафэгъушлуагъ университетым ипачэу Хъунэго Рэщыдэ.

ЕГЭ-м хэхъэрэ предметхэм ащышху 8-мкӀэ ыкӀи адыгаб-зэмрэ литературэмрэкӀэ клэлэ-егъаджэхэр зэнэкъокъугъэх. Апэрэ чыплэхэр зыубытыгъэхэм дипломхэм ягъусэу сомэ минипшӀ зырызрэ япредметкӀэ ящыкӀэгъэшт литературэмрэ къафагъэшлэшагъэх.

ХысапымкӀэ апэрэ чыплэхэр аубытыгъэу хысап-естественнэ республикэ еджапӀэм иклэлэ-егъаджэу Лопес Косме Нерис, физикэмкӀэ Александр

Теслюк (Мыекъопэ гимназиуе N 22-р), химиемкӀэ Мыекъопэ лицееу N 34-м иклэлэегъаджэу Елена Юндинам, биологиемкӀэ Кошхъэблэ районымкӀэ селоу Вольнэм иклэлэегъаджэу Ольга Мелкумовам, урысыбзэмкӀэ Елена Макаровам (Мыекъопэ лицееу N 19-р), информатикэмкӀэ Наталья Пономаренкэм (Мыекъопэ гимназиуе N 22-р), тарихымкӀэ Мыекъопэ гурыт еджапӀэу N 10-м иклэлэегъаджэу Ирина Петрушинам, урыс литературэмкӀэ Мыекъопэ лицееу N 34-м иклэлэегъаджэу Наталья Ереско, адыгабзэмрэ литературэмрэкӀэ Кошхъэблэ гурыт еджапӀэу N 1-м иклэлэегъаджэу ЕшэкӀо Марзият. Ахэм игуапэу къафэгъушлуагъ АР-м и Къэ-

ралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр.

ЯпредметхэмкӀэ ахэр анахь Іазэхъу кычӀэкыгъэх. Ахэм къа-кӀэлэыкӀуагъэхэризерхэр, зэкӀэмкӀи клэлэегъаджэ 80-мэ а мафэм къафэгъушлуагъэх, дипломхэр къафагъэшлэшагъэх.

Зэнэкъокъум изэхэщакӀохэм апэрэмкӀэ пшъэрылӀэу ялагъэр ЕГЭ-м кыхиубытэрэ предметхэмкӀэ клэлэегъаджэхэм Іоф зыдашлэжыным фэцэгъэнхэр, ахэр ялофшлэн фэгъэцэфыгъэнхэр, яшлэныгъэхэм ахэгъэхьогъэныр ары. Непэ ар зыгъо шыпкыэ Іофэу щыт. А Іофыгъом ЕГЭ-м изэхэщакӀохэм аналэ тырадзагъэу клэлэегъаджэхэм апае ЕГЭ-р гъэрэкӀо, етӀанэ клэлэегъаджэхэм еджапӀэхэм

япачэхэм апае семинархэр рекло-кыгъэх.

КӀэлэегъаджэу ипредметкӀэ зэнэкъокъум хэлэжээнэу къекӀо-лагъэхэр анахь дэгъухэм ащышхы. Ахэм япредметхэм хэшылӀэ зэрафьырлэр къагъэлэжыагъ. Ау апэрэ чыплэхэр зэкӀэм «афигъэгъэп», арэу щытми, зэнэкъокъум зызэрэфагъэхъазырыгъэм мэхъанэ ил, ащ яшлэныгъэхэм къахигъэхъуагъ, шыкӀагъэу ялэхэм ежхэм аналэ тыраригъэдзагъ. Зэнэкъокъум хэлэжэхэрэм кызыралорэмкӀэ, «Ілъэсым иклэлэегъаджэ» зыфилорэм нахы нахь фэдэ къехы. Сыда плӀомэ клэлэегъаджэм илзагъэ кызышылӀагъорэ ежы ипредметкӀэ езыгъаджэхэрэм янэкъокъумэ ары.

ТапӀкӀи мыщ фэдэ зэнэкъокъухэр университетым лыгъэ-кӀотэщытхы.

Адыгеир къэгъэлъэгъоным хэлэжъагъ

Я 17-рэ Урысые агропромышленнэ къэгъэлъэгъонэу «Дышъэ бжыхъ — 2015»-рэ зыфиорэр чъэпыогъум и 8-м къыщегъэжъагъэу и 11-м нэс Москва щыкӀуагъ. Ар къызэуиухыгъ Урысые Федерацием и Правительствэ и Тхьаматэу Дмитрий Медведевым.

Мы илъэсым зэхашъгъэ юфтхьабзэм хэлэжъагъэх тикъэралыгъо ишъолпыр 64-мэ юф ащызышӀэрэ предприятие мини 2,5-м ехъу, ӀэкӀыб къэралхэм къарыкӀыгъэхэри.

Адыгеим ыцӀэкӀэ агропромышленнэ форумыхом хэлэжъагъ Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу Къумпыл Мурат зи-пӀэз лӀыкӀо купыр. Ащ хэха-гъэх АР-м мэкъу-мэщымкӀэ иминистрэу Юрий Петровыр, республикэм ипредприятие 31-мэ япашъхэр.

Дмитрий Медведевым къэгъэлъэгъоныр къызэуиухызэ, аграрнэ политикэмкӀэ къэралыгъом анахъ мэхъанэшхо зэритырэ лъэныкъохэр къыгъэнэфагъэх: ӀэкӀыбым къышчыдагъӀырэ продукцияхэм тынэ-къокъун тӀэкӀыныр, технологиякӀэхэм адиштерэ гъомылэпхъэ промышленностыр гъэлсыгъэныр, шӀпхъэшӀухэмкӀи ауасэ-кӀи узыгъэрэзэшт гъомылапхъэхэр къыдэгъэкӀыгъэнхэр, нэмыкӀхэри. УФ-м и Премьер-министрэу къызэрэхигъэщыгъэмкӀэ, мэкъумэщ хъызмэтым хэхъоныгъэхэр ышӀынхэм пае мы илъэсым федеральнэ бюджетым къыхэхыгъэ сомэ миллиард 237-рэ агъэфедэнэу агъэнафэ.

Къэгъэлъэгъоным Адыгеим мэкъумэщ продукцияе зэфэшъхьафыбэ къырищӀлагъ: къуаехэр, цаир, щэхэкӀ гъомылап-

хъэхэр, мылӀэрысэхэр, тхъу зэмылӀэужыгъохэр, псы ӀэшӀухэр, шъоур, розэхэр, нэмыкӀхэри.

Форумым илофшӀэн къыдыхэлытагъэу АР-м и Премьер-министрэу Къумпыл Мурат УФ-м мэкъу-мэщымкӀэ иминистрэу иапэрэ гуадзэу Евгений Громыкэм ӀукӀагъ, джаш фэдэу Урысыем икыблэ хэхъэрэ субъектхэм къагъэхъазы-рыгъэ экспозициехэм яплъыгъ.

Адыгеим имэкъумэщ предприятияехэм япродукцияе къэгъэлъэгъоным хэлэжъагъэхэр ашӀогъэ-шӀэгъоныгъ. Республикэм къэгъагъэхэр (розэхэр), пхъэшъхъэмышъхъэхэр (мылӀэрысэр) къышчызыгъэкӀыхэрэм, къуае ыкӀи тыгъэгъэзэ дагъэ къыдзэгъэкӀыхэрэм къэралыгъом ишъолпыр зэфэшъхьафхэм ялӀы-кӀохэм коммерческэ предложениехэр ялӀэу закыфагъэзагъ.

ПСАУНЫГЪ

Гриппым зимыушъомбгъуным фэшӀ

Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкӀэ и Министерствэ иэпидемиолог шъхьалӀэу А. А. Поповам тызэрэщигъэгъозагъэмкӀэ, мы юфтхьабзэм зӀкӀэмкӀи къыхырагъэубытэнэу щытыр нэбгырэ мини 110-рэ. А пчъагъэм щыщэу кӀэлэцӀыкӀухэр зэрэхъухэрэр мин 30.

ТигушылӀэгъу къызэриуагъэмкӀэ, зыныбж икӀугъэхэм ахалъхъанэу щыт вакцинэу зэхэлъхъэгъу (дозэ) 80 хъу-рэр чъэпыогъум иапэрэ ма-рэхэм республикэм къылулагъ. ӀэзӀплӀэ учреждениехэм прививкэхэр ащашӀыхъу аублагъ. Зыныбж икӀугъэ нэбгырэ мин 80-мэ гриппым пэуцужырэ вакцинэр ахалъхъанэу щыт. КӀэлэцӀыкӀу мин 30-м щыщэу

а юфтхьабзэм непэ ехъулӀэу къыхырагъэубытагъэр нэбгырэ мин 12-р ары. Мыхэм ахалъхъэрэ вакцинэу «Гриппол плюс» зыфалорэм фэдэу джыри республикэм къырагъэолӀэшт планымкӀэ ящыкӀагъэм фэдиз.

Мыщ дэжыым къыхэгъэщыгъэн фае зыныбж икӀугъэхэм ахалъхъэрэ вакцинэу «Совигрипп» зыфиорэр апэрэу тиреспубликэ къызэрэащыгъэр. Ау А. А. Поповам къызэрэхигъэщыгъэмкӀэ, препаратым шӀуагъэ къытэу чы-плабэхэм ащагъэфедэ, зыныбж илъэс 18-м нэсыгъэхэм къащегъэжъагъэу ахалъхъэ. Хабзэ зэрэхъугъэу, апэ рагъэшъыхэрэр «группа риска» зыфалохэрэр, цыфхэм нахыбэрэ ахахъэхэу, узыр апахыным ичынагъо нахъышъхьарытхэр ары.

Илъэс къэс, хабзэ зэрэхъугъэу, бжыхъэм иапэрэ мазэ рагъажъэ гриппым пэуцужыгъэным епхыгъэ иммунизациер. Мы илъэсми а кампаниер юныгъом аублагъ.

Мы пчъагъэхэр (кӀэлэцӀыкӀу мин 30-р ыкӀи зыныбж икӀугъэ нэбгырэ мин 80-р) планым къыдилъытэхэрэр ары. Министертвэм иэпидемиолог шъхьалӀэу къызэрэхигъэщыгъэмкӀэ, ЛъэпкӀ календарымкӀэ планым къыхимыуытэхэрэм прививкэ афэшӀыгъэным фэшӀ организациехэм ыкӀи учреждениехэм вакцинэр ежъхэм зэрагъэгъотын фаеу игъо афалъэгъугъ. Ар Аптечнэ базэм щашъэфымэ, ялофышӀэхэм вакцинэр ахэзылъхъащтхэр министрствэм къыгъэнэфэшт. Учреждениябэм ежъхэм ямедпунктхэр ялӀэхъш, мыщ епхыгъэ гумэкӀыгъо къэуцущтӀ. Анахъ шъхьалӀэр зэпахырэ узым лъэ-шэу зимыушъомбгъуэе вакцинэр нахыбэмэ ахэлъхъэгъэныр ары. Зафэжъугъаз шъуэзпхыгъэ поликлиникэхэм, шъуэзыщыгъэ-урэ чыплӀэм щыӀэ ӀэзӀплӀэхэм.

**ЖАКӀЭМЫКЪ
Аминэт.**

Юфтхьабзэу «ЛъэсрыкӀу»

КӀэлэцӀыкӀухэр ыкӀи лъэсрыкӀохэр зыхэфэхэрэ гъогу-транспорт хъугъэ-шӀагъэхэр нахъ макӀэ шӀыгъэнхэм пае гъогурыкӀоныр щынэгъончъэнымкӀэ Къэралыгъо автоинспекцием и ГъэлорышӀаплӀэу Адыгеим щыӀэм чъэпыогъум и 1-м къыщегъэжъагъэу и 11-м нэс профилактическэ юфтхьабзэу «ЛъэсрыкӀу» зыфиорэр ригъэкӀокӀыгъ.

Ащ къыдыхэлъытагъэу, чъэпыогъум и 7-м инспекторхэм къалӀэу Мыекъуапэ рейд щызэхашагъ. ГъогурыкӀоным хэлэжъагъэхэр къагъэуцухъэзэ, гушылӀэгъу афэхъугъэх, шапхъэу щыӀэхэр гъэцӀкӀэгъэнхэ зэрэфаер агурагъэуагъ. ЛъэсрыкӀохэм къэнэфырэ пкыгъохэр афагошъыгъэх, гъогурыкӀоныр щынэгъончъэнымкӀэ шапхъэу щыӀэхэр къызылӀотыкӀырэ тхьапэхэр водителъхэм аратыгъэх.

Мы юфтхьабзэхэм пшъэрылӀ шъхьалӀэу ялӀэр машинэр зезыфэхэрэмрэ лъэсрыкӀохэмрэ шъхьэкӀэфэныгъэ, сакъыныгъэ къызхагъэфэныр ары.

**ТРЭХЪО Байзэт.
Полицием илейтенант.**

01-м къеты

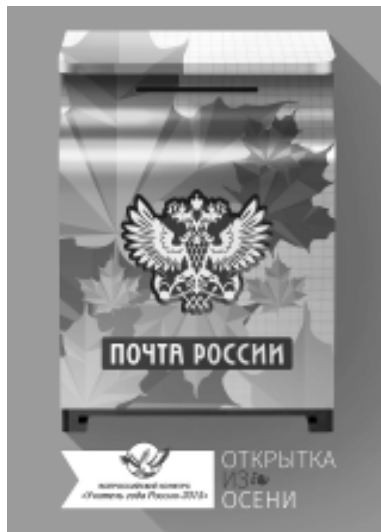
Урысыем и МЧС Адыгэ РеспубликэмкӀэ и ГъэлорышӀаплӀэ шъхьалӀэрэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениеу «Граждан оборонэмкӀэ, ошӀэ-дэмышӀэ юфхэмкӀэ ыкӀи машӀом зыщыухъумэгъэнымкӀэ Гупчэмрэ» ялофышӀэхэм бэмышӀэу гурыт, апшъэрэ еджаплӀэхэм ОБЖ-мкӀэ урокхэр ащызэхашагъэх.

Граждан оборонэмкӀэ къулыкӀум юф зэришӀэрэр, ащ пшъэрылӀэу илӀэхэр кӀэлэеджакӀохэм къафалотагъэх. ТхьамыкӀагъом илъэхъан псынӀкӀэу ӀэпылӀэгъу цыфхэм зэрарагъэгъотырэм, противогазыр къызэрэзфагъэфедэн фэе шӀыкӀэм ащагъэгъозагъэх. ТхьамыкӀагъо къызыухъуӀэ, цыфхэр зэрагъэкошъхэрэм кӀэлэеджакӀохэр нэлуасэ афашыгъэх, мэшӀогъэкӀуасэхэм техникэу, оборудованиеу ялӀэр ахэм арагъэлъэгъугъ.

МЧС-м илофышӀэхэм граждан оборонэмкӀэ урокхэр бэшӀагъэу зэрэзэхашэрэр хэгъэунэфыкӀыгъэн фае. Ахэр анахъэу зыфытегъэлсыхъагъэхэр ошӀэ-дэмышӀэ тхьамыкӀагъохэр къызыухъуӀэ, ныбжыкӀэхэр зэрэзекӀонхэ фаер ягъэшӀэгъэныр, граждан оборонэм илофыгъохэм ахэр ащыгъэгъозэгъэнхэр ары.

**КъалӀэу Мыекъуапэ-мэ шӀогъэкӀосэ къулыкӀум иинспекторэу С. С. ДАВЫДОВ
КъалӀэу Мыекъуапэ-мэ шӀогъэкӀосэ къулыкӀум испециалистэу Ф. А. АУЛЪ**

Клэзэгъаджэм и Мафэ мыгъэ я 50-у хагъэунэфыкыгъ. Зэнэ-кьокъум икӀэуххэр а мафэм тефэу зэфахысыжыгъэх. Торжественнэ йофтхьабзэм нэбгырэ 5000 хэлэжыгъ, ахэм

Урысыем и Почтэ клэщакӀо фэхъугъ

«УрысыемкӀэ 2015-рэ илъэсым икӀэлэегъадж» зыфилорэ Всероссийскэ зэнэкьокъум Урысыем и Почтэ гъусэгъу фэхъуи, открыткэ ямышыкӀэхэр кыдыгъэкӀыгъэх ыкӀи клэух зэхыхъэм хэлэжыгъэхэм зэкӀэми афигощыгъ. Зэнэкьокъум хэлэжыгъэхэми, хьакӀэу клэухым Къэралыгъо Кремлевскэ дворецым кырагъэблэгъагъэхэми амал ялагъ ыпкӀэ хэмылэу а мафэм хэгъэгум ичӀыплэ пстэуми агъэхьын альэкӀынэу.

ащыцэу 77-р Урысыем ичӀыплэ зэфэшхьафхэм кыарыкӀыгъэхэу, зэнэкьокъум лауреат щыхъугъэхэр арых. Ахэм ахэтыгъ тэ тиреспубликэ икӀыгъэу, Красногвардейскэ гимназиюу N 1-м инджылызыбзэмкӀэ икӀэлэегъаджэу, республикэм щатекӀуагъэу Анастасия Павлишина. Зэнэкьокъум ижюри Урысыем

щызэлъашӀэрэ цӀыф пэрытхэр хэтыгъэх, ащ ипэшагъ УФ-м гъэсэныгъэмрэ шӀэныгъэмрэкӀэ иминистрэу Дмитрий Ливановыр. Йофтхьабзэм хэлэжыгъэх УФ-м и Президент, Правительствэм ыкӀи Федерацием и Совет ялофышӀэхэр, регионхэм ялы-кӀохэр.

СИХЪУ Гошнагъу.

Спортм изыкӀегъэлэтыжыын фэгъэхьыгъ

Урысые общественнэ движениеу «Народнэ фронтым» ипашцэу, УФ-м и Президентэу В.В. Путиным 2020-рэ илъэсым ехъулэу нэбгырэ пэпчъ физкультурэм ыкӀи спортм пылӀыным, псауныгъэр гъэпытэгъэным афэгъэхьыгъэ йофтхьабзэхэм язэхэщэн зыкӀегъэлэтыжыгъээнэу пшӀэрылӀ кыгъэгъуцугъ. Общественнэ движением и Адыгэ шӀолӀыр къутамэ мы йофыгъом зыщытегушылэгъэ зэлукӀэ бэмышӀэу илагъ.

ЦӀыфхэм япсауныгъэ кӀэухъумэгъэным ыкӀи физкультурэм фэцагъэхэм япчӀагъэ нахыбэ шыгъэным фэшӀ спорт йофтхьабзэхэм зарагъэушӀомбгъунэу Урысые народнэ фронтым предложение кыхыгъ. 1991-рэ илъэсым ГТО-м ишапхӀэхэр агъэцӀлэныр пшӀэрылӀ шӀхьалэу щытыгъ, ащ ишӀуагъэкӀэ, псауныгъэ пытэ ялэу лӀэуж пчӀагъэ къэтэджыгъ. А

лӀэхъаным епхыгъэ гушылэу «Готов к труду и обороне» зыфилорэр нэбгырэ пэпчъ ыгу кӀэкӀыжы. Ащыгъум гъэхъэгъэшӀухэр кӀэзыгъэлъэгъогъэ цӀыфыр кыыхагъэщыщыгъ, ащ мэхъанэшхо ратыщыгъ, зэкӀэмэ ящысэтехьыплагъ. СССР-р зы-зэхэзыжым ыуж мы спорт проектами илофшӀэн зэпигъэужыгъагъ. В. Путиным кызырехигъэщыгъэмкӀэ, ащ изыкӀе-

гъэлэтыжыын, спортм зегъэушӀомбгъугъэныр, ар зэкӀэхэмкӀи лэрыфэгъоу щытыныр пшӀэрылӀ шӀхьалэхэм ащыщ.

Мы йофыгъом фэгъэхьыгъэу общественнэ движениеу «Народнэ фронтым» и Адыгэ шӀолӀыр къутамэ хэтхэм зэлухыгъэ спартакиадэ Мыекъуапэ щырагъэкӀокӀынэу гухэлъ ашыгъ. Ащ фэгъэхьыгъэ упчӀэхэм зэхыхъэм щатегушылагъэх. Чъэпыогъу мазэм йофтхьабзэр рагъэкӀокӀынэу пэшлорыгъэшӀэу рахъухъагъ.

(Тикорр.).

Тхьамафэм ихъугъэ-шӀагъэхэр

Адыгэ Республикэм хэгъэгукӀоцӀ йофхэмкӀэ и Министерствэ кызыритырэмкӀэ, йоныгъом и 28-м кышгъэгъагъэу чъэпыогъум и 4-м нэс республикэм бзэджэшӀэгъэ 87-рэ щызэрахъагъ.

Ахэр: машинэр рафыжыгъэу 6, гъэпцӀагъэ зыхэлъ бзэджэшӀэгъи 5, цӀыфым ыпкӀынэ-лынэ шӀобж хьылӀэхэр тырашагъэхэу 1, тыгъуагъэхэу 32-рэ, хъункӀэн бзэджэшӀагъэу 2, бзылӀфыгъэм ебэныгъэхэу 1, нэмыкӀхэри. Экономикэм ылӀэныкьокӀэ хэбзэгъэуцугъэр гъогъгъуи 9-рэ аукъуагъэу хэбзэхъумэкӀо кӀулыкӀухэм кыыхагъэщыгъ. БзэджэшӀагъэ зезыхъэгъэ нэбгырэ 60 агъэунэфыгъ, зэхафын альэкӀыгъэр процент 67-м ехъу.

БлэкӀыгъэ тхьамафэм Адыгеим игъогухэм хъугъэ-шӀэгъэ 11 къатехъухъагъ. Ахэм нэбгыри 7 ахэкӀодагъ, нэбгыри 8-мэ шӀобжхэр атешагъэхэ хъугъэ. Ешъуагъэу рулым клэрысхэу водителӀ 60 къаубытыгъ, гъогурькӀоным ишапхӀэхэр гъогъгъу 3420-рэ аукъуагъэу кыыхагъэщыгъ.

БзылӀфыгъэр зыукӀыгъэр къаубытыгъ

АР-м и МВД икӀулыкӀушӀэхэм зэхашӀэгъэ оперативнэ-пӀыхъун йофтхьабзэхэм яшӀуагъэкӀэ, Джэджэ районым цӀыф щызыукӀыгъэу зэгукӀафэхэрэр къаубытыгъ. Илъэс 32-рэ зыныбж бзылӀфыгъэу район гупчэм щыпсэурэр илъэсэу тызыхэтӀым илӀоныгъо мазэ зыдэхъугъэр амышӀэу зэрэкӀодыгъэм фэгъэхьыгъэ къэбар полицием идежурнэ часть кыӀэкӀлэхъагъ. ХэбзэхъумакӀохэм йофтхьабзэ гъэнэфагъэхэр рагъэкӀокӀыхъэзэ, ар зыщыпсэурэ унэр къалыхъугъ, ихъади къагъотыгъ. Полицейскэхэм зэрагъэунэфыгъэмкӀэ, бзылӀфыгъэ ныбжыкӀэр илъэс 57-рэ зыныбж хъулӀфыгъэм дэпсэуштыгъ. Ау ар унэм рагъотагъэп, ащ кыыхэкӀыкӀэ, розыским ратыгъ. Мазэм кыкӀоцӀ Урысыем инэмыкӀ шӀолӀырхэм ащ захигъэбылӀыгъ, ау нэужым республикэм кӀэкӀожынынэу унашӀо ышыгъ. Кызыаубытым, бзэджэшӀагъэ зэрэзыхъагъэм ар еуцолӀэжыгъ. Следстви-ем зэригъэунэфыгъэмкӀэ, а мафэу тхьамакӀагъор зыхъугъэм нэбгыритӀум азыфагу земызэгъыныгъэ кытэджагъ. ХъулӀфыгъэм шӀэжыер кыпхъуати, бзылӀфыгъэм хэпыджагъ. Идунай ащ зэрихъожыгъэр кызыгурӀом, хъадэр чӀитӀи, зигъэбылӀыжыгъ. Уголовнэ йоф кызылӀахыгъ, зэхэфынхэр макӀох.

БзэджэшӀэгъэ хьылӀэ зэрихъагъ

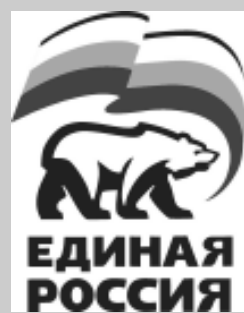
Йоныгъом и 28-м, пчӀэдыжым сыхъатыр 5.00-м адэж илъэс 36-рэ зыныбж бзылӀфыгъэу шӀобж хьылӀэхэр зытешагъэр сымэдджэщым къагъэсыгъ. Ащ фэгъэхьыгъэ къэбар УФ-м хэгъэгукӀоцӀ йофхэмкӀэ и Министерствэ имжемуниципальнэ отделэу «Кошехабльскый» зыфилорэм кыӀэкӀлэхъагъ. КызырэнэфагъэмкӀэ, ащ шӀэжыекӀэ хэпыджагъэх. Уголовнэ розыским иопера-тивникхэмрэ полицием иучастковэ уполномоченнэхэмрэ мыщ лӀапсэу фэхъугъэр агъэунэфыгъэ, сыхъат заулэ тешагъэу бзэджэшӀагъэр зезыхъагъэу зэгукӀафэхэрэр агъэунэфыгъ, нэужым къаубытыгъ. Ащ илъэс 22-рэ ыныбж, ыпкӀэ хьап-сым дэсыгъ, нэмыкӀ шӀолӀыр кыкӀыгъэу охътэ гъэнэфа-гъэм Адыгеим щыпсэуштыгъ. ХэбзэхъумакӀохэм зэрагъэ-унэфыгъэмкӀэ, нэбгыритӀур аркъ зэдешъагъ. Нэужым ура-мым кызытэхъэхэм, мы чӀыплэм щыпсэурэ хъулӀфыгъэхэм хьакӀэр ашӀонагъ, земызэгъыныгъэ азыфагу кытэджагъ. А уахӀтэр ары бзылӀфыгъэм шӀэжыекӀэ зыхэпыджагъэр. ЦӀыфым ипсауныгъэ зэрэзыхъагъэм кыкӀлӀыкӀоу, бзэджашӀэм ылӀэныкьокӀэ уголовнэ йоф кызылӀахыгъ.

Машинэр езыфыжыагъэр псынӀкӀэу агъэунэфыгъ

УФ-м и МВД Красногвардейскэ районимкӀэ йотдел икӀулыкӀушӀэхэм зэхашӀэгъэ оперативнэ йофтхьабзэхэм яшӀуагъэкӀэ, машинэр езыфыжыгъэ бзэджашӀэр псынӀкӀэу къаубытын альэкӀыгъ. Селоу Белэм щыпсэурэ хъулӀфыгъэм имашинэу ВАЗ-2106-р ипчӀэлупэ зэрӀуафыгъэм фэгъэхьыгъэ къэбар полицейскэхэм къалӀэкӀлэхъагъ. Мы чӀыплэм къэсыгъэх опера-тивнэ-следственнэ купым хэтхэр, ахэм ягъусагъ специалист-кинологи. КъулыкӀур зыхъыр хъэ гъэсагъэм бзэджашӀэм илъэуж къуыбыти, мы псэупӀэм дэт унэ горэм хэбзэхъу-макӀохэр рищӀлагъэх. Ащ ибысымэу илъэс 19 зыныбж клӀаӀкӀэр ышӀагъэм еуцолӀэжыгъ. Оперативникхэм кызырафилотагъэмкӀэ, лункӀыбзэхэр лӀуӀхэу автомобилыр зэрэщытыр ылӀэгъугъ ыкӀи ар кызыфигъэфедэнэу унашӀо ышыгъ. Рифыжыгъэ автотран-спортм исэу гъунэгъу селом ежъагъ, ау ар фэмыгъэлорышӀэу дэчъэхи, зэпыригъэзагъ. А чӀыплэм машинэр кыӀуини, ядэж кӀэкӀожыгъ. Ар зиём ратыжыгъ, бзэджэшӀагъэм епхыгъэу уголовнэ йоф кызылӀахыгъ.

Депутатм зыфагъэзагъ

Урысые Федерацием и Къэралыгъо Думэ идепутатэу Натхьо Разыет бэмышӀэу цӀыфхэр ригъэблэгъагъэх политическэ партиеу «Единэ Россием» иобщественнэ приемнэу Адыгеим щыӀэм.

Зичэзыу егъэблэгъэ-гъум депутатм нэбгырэ 13-мэ зыкыфагъэ-загъ. Ахэм янахыбэм гумэкӀыгъоу ялагъэхэр медицинэм, гъэстыныпхъэ шхъуантӀэр япсэ-упӀэхэм яцӀэлӀэгъэным, псэупӀэ-коммунальнэ кӀулыкӀум япхыгъагъэх.

Мыекъуапэ щыпсэурэ бзылӀфыгъэу обще-ественнэ приемнэм кӀэкӀуагъэм итхъау-сыхэ зыфэгъэхьыгъагъэр ифэшъуашэм те-тэу медицинэ лӀэпылӀэгъу ащ зэрэрамыгъэгъо-тыгъэр ары. Мы йофыгъор зэхэфыгъэным фэшӀ ащ лӀыпытэу Натхьо Разиет зыфигъэ-загъ Адыгэ Республикэм псауныгъэр кӀэ-ухъумэгъэнымкӀэ и Министерствэ.

Мыекъопэ районым кыкӀыгъэ бзылӀфыгъэр депутатм дэж кӀэкӀонэу зыкӀэхъугъэр ипсэупӀэ гъэстыныпхъэ шхъуантӀэр ецӀэлӀ-гъэнымкӀэ лӀэпылӀэгъу кыфэхъунхэм щыгъугъэу ары. Мыщ фэгъэхьыгъэу ищыкӀэгъэ тхыльхэр Р. Натхьом афигъэхьыгъэх Адыгэ Респу-бликэм йофшӀэнымкӀэ ыкӀи социальнэ хэхъо-ныгъэмкӀэ и Министерствэрэ Мыекъопэ районым иадминистрациерэ.

— Непэ кысыхыплӀэгъэ хэдзакӀохэм адысилӀэгъэ зэдэгущыӀэгъухэм нафэ къашыгъ гъэцӀэкӀэкӀо хэбзэ кӀулыкӀухэм ямызакъоу, чӀыплэ зыгъэлорышӀлӀэжыплӀэ органхэри кыхэ-

лажъэхэзэ зэшлохыгъэн фэе йофыгъо кы-зырымкӀохэр мымакӀэу зэрэщыӀэхэр. АхэмкӀэ сичӀыплӀэгъухэм лӀэпылӀэгъу сафэхъушт сиамал кызырехъэу, — кыӀуагъ Натхьо Разыет.

Депутатм дэж мы мафэм щыӀагъ Мые-къуапэ щыпсэурэ бзылӀфыгъэу Натхьо Рази-етрэ кӀэлэ администрацием ипашцэу А. На-ролинымрэ зэрафэразэр языӀо зышӀоигъуагъэри. Мы бзылӀфыгъэр 2013-рэ илъэсым депута-тым зыӀокӀлэм лӀэлоу илагъэр Мыекъуапэ имик-рорайонэу «Зеленстрой» зыфилорэм клӀэлэ-цыкӀлӀухэм апае джэгупӀэ чӀыплэ хэхыгъэ ца-гъэлсынымкӀэ лӀэпылӀэгъу къафэхъунхэр ары. А йофыгъом изэшлохын дакӀоу, мы чӀыплэм щыпсэухэрэмкӀэ лӀэрыфэгъу дэдэу хъугъэ ав-тобус кӀэуцупӀэу ашыгъэри. АхэмкӀэ цӀыфхэр лӀэшэу афэразэх депутатми, къалэм ипашци.

— Д. А. Медведевыр зипӀэщэ политическэ партиеу «Единэ Россием» идепутатхэм цӀыф-хэр мырӀэушӀтэу зэралукӀэхэрэм, ягумэкӀы-гъохэр зэшлохыгъэнхэмкӀэ лӀэпылӀэгъу зэра-фэхъухэрэм яшӀуагъэкӀэ, мы партием цы-хъэу фашырэм хэхъо, — кыӀуагъ Натхьо Разыет.

*КЪАНДОР Анзор.
УФ-м и Къэралыгъо
Думэ идепутатм лӀэпылӀэгъу.*

РЕСПУБЛИКЭ СЕМИНАРЫ

Я XXI-рэ
лэшлэгум
иныбжыкхэр
тхылъ шэныгъэ
хэмйтэу
цыфышлэу
зэрэмыхуштхэр
нафэ. Ар
кьагурылоу
гъэсэлэ
лэжэплэхэм,
ахэм
тхылъеджаплэхэри
зэу ащыщхэу,
мы лофыгъор
гуетыныгъэ
хэлэу
зэшлуахы.

Адыгэ республикэ ныбжыкхэ тхылъеджаплэм мафэ къэс илофшлэн зыфэкхыжырэ тхылъыр ялэуытыплэу клэаплэхэр гъогу зафэ рыщэгъэнхэр ары. Ахэм унагъори, ны-тыхэри, еджаплэхэри пытэу кьаготых.

Чэпыогум и 2-м, Адыгэ республикэ ныбжыкхэ тхылъеджаплэм мэфэкх нэшанэр кызыбэкхыштыгъэ лофтхэбзитлэу шылагъ: республикэ семинарэу «Имидж библиотеки в условиях современных информационных технологий» зыфилорэр ыкли охтэ лъэбэкхуэху ашлэхэрэм ялэтегъэуцу. Ащ зэреджагъэхэр «Медиатехнологии юношеской библиотеки в современных условиях».

Мэфэкхым хэлэжыгъэх Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэ игуадзэу Н. С. Широковар, АР-м культурэмкхэ иминистрэу Кьулэ Мыхамэт, культурэмкхэ министрэм игуадзэу Шъэуапцхэо Аминэт, Лъэпкх тхылъеджаплэм ипашэу Къыкх Бэлэ, ащ игуадзэу Пэнэшэу Фатимэ, кьаралыгъо ыкли общественнэ организациехэм ялыкхохэр, апшэрэ еджа-

Уахътэм диштэу загъэпсы

плэхэм якхэлэагъаджэхэр, нэмыкхэри.

Мэфэкх лофтхэабзэр шлуфэс псалъэкхэ кызылэуихыгъ республикэ ныбжыкхэ тхылъеджаплэм ипашэу Хьакхэмиз Мадинэ. Тхылъеджаплэхэр джырэ мафэми шэныгъэ ухумэплэ инхэу кызыэрэнэжыхэрэр, ау ялофшлэкхэ хэбзэ-шапхээхэр нахышлэу ыльэныкхэ зэрэзэхьокхыхэрэр, технология-клэхэр алэ кызыэрэагъахэ-хэрэр, уахътэм дырагъаштэу лъэбэкхуаплэхэр зэралыхэрэр кылуагъ. Тхылъеджаплэм итариххэ клэклэу фигъэнэлосагъэх.

Адыгэ республикэ ныбжыкхэ тхылъеджаплэр 1986-рэ ильэсым кызылэуахыгъ. Апэрэ пащэу илагъэр Мыгу Мелэч. Тхылъеджаплэм ыльапсэ ифэшлуашэм тетэу

ыгъэпсыныр Мелэч физэшлэ-кхыгъ, лофышхо зэшлуихыгъ. Кыхыашт ильэсым Адыгэ республикэ ныбжыкхэ тхылъеджаплэр зызэхашагъэр ильэс 30 мэху. Ар джыри ныбжыкхэ, ау дахэу зиштагъ. Мы уахътэм яфонд тхылъ мин 93-рэ мэху. Ильэсым кыклоцхэ тхылъэу цыфхэм аратырэм ипчъагъэ мини 145-м нэсы. Коллектив зэгурыло щэлажэ, отдел зэфэшхьафхэм япшэрылхэр дэгъоу зехафэу лоф ашлэ. Компьютер 11 тхылъеджаплэм ил, ксерокс ыкли офис-ровочнэ аппаратхэр агъэфедэх, электроннэ шыкхэм тхылъхэр игъорыгъоу рагъэкху, тхылъ шыпкхэм зыгорэ зэрэпэшлэ-гуаер кьагурэломи.

Плуныгъэ-гъэсэнэгъэ лофшлэныр гъэлэшыгъэным тегъэп-

сыхыгъэ лофтхэабзэу зехащэхэрэм сыдигъуи видеокъэгъэлэагъонхэр ахэт. Тхылъеджаплэм иамалхэр нахышлэу шыгъэнхэмкхэ АР-м и Правительствэ ыкли культурэмкхэ и Министрствэ аналэ кызыэрэагъэным ахэр зэкхэ ишысэх.

Сыд фэдэрэ обществэкхэ анахь мэханэ зилэр ныбжыкхэ хэр гъогу тэрэз тещэгъэнхэр ары. Мы пшэрылхэ иным Адыгэ республикэ ныбжыкхэ тхылъеджаплэр зэрилэклэу дэлажэ.

Мэфэкх шлуфэхэм, гушылэ фабэхэм кьакхэлэпыкхуагъ республикэ семинарыр. Ащ гушылэ ыкли кьалотыкхы зэфэшхьафхэр республикэм ирайонхэм ятхылъеджаплэхэм кьарыкхыгъэхэм кышашыгъэх. Тхылъеджаплэм итеплэ, ар зэрэзэлухыгъэм цыфхэр кызыэрэзы-фицэхэрэр, ныбжыкхэ хэр тхылъеджаплэм зэрэфэбгъэчэ-

фын амалэу агъэфедэхэрэр кьыралотыкхыгъэх. Наталья Олифер Мыекхопэ районымкхэ чыплэ тхылъеджаплэм идиректор, Мерэм Нуриет Шэуджэн районымкхэ Джыракхые гурыт еджаплэм итхылъеджаплэ ипаш, Хьасэнэ Рузанэ Кошхэблэ районымкхэ гупчэ тхылъеджаплэм иотдел ипаш, Светлана Коваленкэр Джэджэ районымкхэ гупчэ тхылъеджаплэм илофышл, Хьатитэ Светланэ Тэхътэмыкхое районымкхэ Яблоновскэ кьэлэ тхылъеджаплэу N 1-м ипаш, Лыхэсэ Мариет Адыгэкхалэкхэ гупчэ ныбжыкхэ тхылъеджаплэм ибиблиотекарэ.

Мэфэкхым хэлажыгъэхэрэр Адыгэ республикэ ныбжыкхэ тхылъеджаплэм ихэхьоныгъэхэм ашагъэгъозагъэх, яотдел пэпчэ зацарэгъэплыхыгъ. Тхылъ кьэгъэлэагъон инхэу «Новое время — новый имидж библиотеки», «Информационные технологии в библиотеке» зыфилохэрэми лофшлэкхэ шапхээхэм уафэгъэнэлэсаштыгъ.

МАМЫРЬКХО Нуриет.

Сурэтхэр лэшыны Аслъан тырихыгъэх.

ЗЭФЫШТЫКХЭ-ЗЭХЭТЫКХЭХЭР

Ицыфыгъэ кыгъэлэагъуагъ

Чэпыогум и 2-м чылэм тыкхыкхыжэу Мыекхуапэ тыкхэкхыжэ, Белореченскэ ГЭС-м илэгъо-блэгум тимашинэ кышчыкхуагъ. Бзылфыгышчрэ зы лыхьэрэ тыхуштыгъ. Бзылфыгъэу машинэр зиэм ар зэрэфэмышлэжышчыр кызыгъуагъ, бензинигъэхуаплэр пэмычыжэу шытыти, кыделэнхэм шыгугъэу кхуагъ. Клэлэ заулэ ащ шалу-кхэгъэти, кыделэнхэу кьагъэгугъагъ. Тяжагъ тлэкхуэр, ау зылорэр зымыгъэ-цэкхэжэрэмэ афэдэхэу кычлэкхыгъэх.

Тыфэягъ тикхалэмэ макъэ кьадгъэлунэу, ау ащи охтэбэ ыхышч. Тшлэ-шчыр тымышлэу тышчтэ, машинэ шлуцлэ горэ кьытэбгъуагъ, шлэхэу кыгъэзэжы кьэуцугъ. Ащ клэлэ ныбжыкхэ кыкли, сэлэм кытити, зиуцлэпыхыными тымышыныхэу, еж иемэ зери-шыжышчтым фэдэу кьытфисхыжыгъ. Лыхьэу тхэтым ахыщэр зыфещэим, кылуагъэм сигъэгущуагъ: «А тят, ащ фэдэ хабзэ тилэп тэ, амал зымылэм лэпылэгъу тыфэхуныр типшэрыл, тилэпкхэ, сэ сырыраз, шьугъоу-маф!» Кылуагъэр зызэхэсэхым, клэлэр зышчышчмкхэ сеупчылгъ.

Ар Хьакхэмзые щыш, яунагъокхэ Мыекхуапэ щэпсэху, еж Краснодар лоф щэшлэ, Мамыш Казбек иклал, ыцлэр Адам.

«Хэт урикхалэми, лы шыпкхэ укызыэрэхэклэгъэр, уилэпкхэ, ащ ишэн-хабзэхэр зэрэбгъэлэаплэхэрэр кьэб-гъэлэагъон зэрэплэахыгъэр тигуапэ, тхьауегъэлэсэу» тлуи, игъогу тедгъэ-хыжыгъ. Ащ фэдэ цыфыгъэрэ гукхэгуэр зыхэлэ цыфым ыцхэ язгъашлэ сшлэогъоу исхыуагъ гъэзетым сы-кьэтхэнэу.

Уушэафэ хушчхэп ащ фэдэ шысэ-техыплэхэр. Джары Шхьэлэхэо Абу зыкхилошчтыгъэр: «Узэрэадыгъ угу кызыбгъэкхыкхэ, хэуконыгъэ пшлэштэп». Тилэх джащ фэдэ клэлэ дэгъухэр гукхэгуэр кьабэкхэу, акхылым шымыкхэу, акхуагъэ шхьамысхэу, ялэпкхэ агъашлоу, ау дэу тхэтмэ тауцлэпхэ, ахэмкхэ Адам фэдэхэр шысэтехыплэ орэху. Сыфай дэгъур кьытэбэкхэу, тыхэбзэ дахэхэр члэтымынэу тыпсэунэу.

«Тхьаегъэлэсэху Адам фэдэ клэлэ луш зылуи, зыгъэсэгъэ ны-тыхэр. Ялы-фыгъэхэм яхьэр альэгъоу, адатхэу шылэнхэу ахэм сафэлэало. Тэ кьыт-фишлагъэм нахы сызыгъэгущуагъэр ицыфыгъэрэ изекхуагъэр.

Адам, сигъусагъэхэм ацлэкхэ «Опсэу!» отэлэ.

**БЛЭГЪОЖ
Сафьят.**

кх.Мыекхуапэ.

Джэгукхэ хэмкхэ байгъэ

Адыгэ Республикэм гъэсэнэгъэмрэ шэныгъэмрэклэ и Министерствэ иклэщаклоу республикэ дзэ-спорт джэгукхэу «Зарница» зыфилорэр торжественнэ шыкхэм тетэу тыгуасэ кызылэуахыгъ. Лофтхэабзэр Мыекхопэ районым ит поселкэу Шунтук дэт еджэплэ комплексым шыкхуагъ.

Спорт-джэгуным клэщакло фэхуагъэх «Ныбжыкхэ дзэ-патриотическэ объединениеу «Единство», Адыгэ республикэ организациеу «Спасательхэм я Урысые Союз» зыфилохэрэр, бэзджа-шлэхэм пшэдэкхыжэ ягъэхыгъэнымкхэ федеральнэ кьулыкхэм и Гьэлорышлэплэу Адыгэ Республикэм шылэр ыкли Адыгэ Республикэм идзэ комиссариат.

Джэгунхэм экхэмкхэ командэ 12 ахэлэжыгъ. Ахэр муниципальнэ образованийхэм, дзэ-патриотическэ клубхэм ыкли объединениехэм кьарыкхыгъэх. Командэ пэпчэ ильэс 14 — 17 зыныбжэ курсанти 9 (шьэожьыи 7-рэ пшэшьэжыи 2-рэ) ыкли инструкторхэр хэтыгъэх.

«Зарницэм» ипрограммэ едзыгъо пчъагъэу этеуыгъагъ. Апэ командэхэм дзэм ыльэныкхэу ухьазырыныгъэу

алэклэпхэр кьагъэлэагъуагъэх. Нэужым лашэм изэпкхырыхын-зэпкхырылхыжыныкхэ, щэрыонымкхэ зэнэ-кьокхуагъэх.

«Тихэгъэу итариххэ нэклубгъохэр» зыфилорэ зэнэкьокхур мыгъэ апэрэу «Зарницэм» ипрограммэ хагъэхыагъ. Хэгъэу зэошхом, ащ хэлэжыгъэхэм, дзэпащэхэм, дзэ техникэхэм ыкли лэшэ зэфэшхьафхэу а лэхьаным агъэфедэгъэхэм афэгъэхыгъэ упчлэхэм яджэуапхэр командэхэм кьаратыжыгъэх. Джащ фэдэу Хэгъэу зэошхом фэгъэхыгъэ художественнэ тхыгъэхэм, картинэхэм яавторхэр курсантхэм кьашлэнхэ фэягъэ.

Зэнэкьокхуым иедзыгъо пэпчэ журым зэфэхысыжыхэр фишылгъэх. Хагъэунафыхыкхэ апэрэ чыпхышчыр кьыдэ-зыхыгъэхэ командэхэу Мыекхопэ дзэ-патриотическэ клубэу «Вертикаль», дзэ-патриотическэ клубэу «Берет», Красногвардейскэ районым икомандэу «Патриот» зыфилохэрэм ахыщэ шлухьаф-тынхэмрэ дипломхэмрэ афагъэшшоа-гъэх. Гушылэм пае, а 1-рэ чыплэр кыдэ-зыхыгъэ командэм сомэ мин 25-рэ зытефэрэ сертификатыр ратыгъ. Ащ ишлуагъэкхэ, дзэ-спорт лэмэ-псымэхэр, шыгъынхэр ащэфынхэ альэкхышт.

Дзэ спорт джэгунэу «Зарница» зыфилорэм текхыныгъэ кышчыдэзыхыгъэ командэр Урысые дзэ-спорт джэгунэу «Текхыныгъэ» зыфилоу 2016-рэ ильэсым шылэщтым Адыгеим ыцлэкхэ хэлэжышт.

КИАРЭ Фатим.

МЭФЭКЫМРЭ ШУХЪАФТЫНХЭМРЭ

Спортм и Унэшхо тырэгущхо

(ИкIэух).

Итеплъэ дахэ

Спортм и Унэшхо дахэ, къа-
тибгъу мэхъу. ЧIэхъапIэхэм ады-
габзэкли, урысыбзэкли атетхагъэ-
хэм къалуатэ Кобл Якъубэ ицIэ
зыгъэсаплэм зэрэфаусыгъэр.
Итеплъэклэ ежъашъоу щыт Унэ-
шхом фэдэ джырэ нэс амылъэ-
гъугъэу нэбгырабэмэ къыталуагъ.

Пчъэхэр къызызлуахых

Адыгэ Республикэм и Лпышъ-
хъу Тхъаклушынэ Аслъан, Сири-
ем и Лпыклоу Урысыем щылэ

Бжъэм хэшIыкIы-
гъэ тIысыплэхэр
дахэх, ашъохэр
зэфэшъафых.
Д ж э х а ш ъ о м
п х ъ э м б г ъ у
цыкIухэр радза-
гъэх, ау икъоу
зэнэкъокъухэм
афэхъазырэн —
агъэлэщтых.

Ти Лпышъхъу Тхъаклушынэ Ас-
лъан спорт Унэшхом икызызлуахын
хэлажъэрэмэ къафэгущуагъ.

— Кобл Якъубэ цIыф цIэрыло-
шхоу щытыгъ, ащ тэ тырыгуш-
хон фадэ, — къылуагъ Тхъаклу-
шынэ Аслъан. — Тызэгъусэу
илъэсыбэрэ Iоф зэдэтшIагъ.

къагъэкIэрэклагъ. Олимпиадэ джэ-
гунхэм, дунаим, Европэм, Уры-
сыем язэнэкъокъухэм медаль-
хэр къащидэзыхыгъэхэр зэхэтхэу
пчэгум къырыкIуагъэх, медалэу
ахэлъхэм жъгъау-жъгъау макъэр
къахэлукIы. Адыгеир спортм
игупч. Тиспортсменхэм къыда-

вам, Анна Игнатченкэм, Эль-
вира Ищенко, Ордэн Андза-
ур, ШъэоцIыкIу Рустам, Хъуажъ
Юрэ, нэмыкIхэм ацIэхэр зэха-
хэм къыщыралуагъэх. Спортсмен-
хэм яIэпэлэсэнэгъэ къагъэ-
лъэгъуагъ, къашъохэм тIаплъыгъ.

Адыгеим испорт псэуалъэхэр
нахьыбэ зэрэхъухэрэм, зэнэкъо-
къухэм медалэу спортсменхэм
къащыхъэхэрэм республикэм ицIэ
зэралэтырэм тарэгущхо. Зэха-
хэм Кобл Якъубэ ишъхъэгъу-
сэу Джарэт, ыпхъухэу Светла-
нэрэ Аурикэрэ, Коблхэм ялахыл-
хэм тащыIуклагъ, «тхъашъуегъэ-
псэу» зэхэщакломэ ятIожьынэу
къытэлъэлугъэх.

Спортм и Унэ къызызлуа-
хым, гандбол командэхэу «АГУ-
Адыифымыр» Ижевскэ и «Универ-
ситетрэ» зэнэкъокъугъэх. ЕшIэ-
гъур зэрэклагъэм фэгъэхыгъэ
тхыгъэ тигъэзет изичэзыу но-
мер къыхиутыщт.

Рияд Хаддад, Правительствэм-
рэ Парламентымрэ якъулыкъу-
шIэхэр, хъакIэхэр, спортсмен-
хэр зэхахъэм хэлажъэх. Темыр
лъэныкъом гъэзэгъэ пчъэхэр къы-
злуахынхэм фэшI лентэр зэпа-
упкIы, Тхъаклушынэ Аслъан, Рияд
Хаддад, университетым и ректо-
рэу Хъунэго Рэщидэ ащ чIэхъэх,
цIыфхэр рагъэзлаблэх.

КъафэгущIох

Спорт зэнэкъокъу инхэр зыщы-
кIоцтхэ залышхом гандбол, во-
лейбол, баскетбол щешIэнхэ алъэ-
кIыщт. ТIысыплэ 1500-рэ ащ иI.

Адыгэ Республикэм хэхъоны-
гъэхэр зеришIыхэрэм, архитек-
торэу Игорь Чудесовым исэна-
уцыгъэ осэ ин зэрэфишIырэм,
Цуекъо Мурат зипэщэ псэолэшI-
хэм, ректорэу Хъунэго Рэщидэ,
нэмыкIхэу унакIэм ишIын зIа-
хышIу хэзышIыхъагъэхэм Тхъа-
клушынэ Аслъан къащытхъугъ.
Баскетбол ешIэцтхэм шлухъафтын
зэрафашыщтыр хигъэунэфыкIыгъ.

Сирием и Лпыклоу Урысыем
щылэ Рияд Хаддад спортм и
Унэшхо итеплъэкли, гъэпсыкIэу
иIэмкли ыгу рыхыгъэу къылуагъ,
Iофым пылгыгъэхэм гуцыIэ фа-
бэхэр къафилуагъ.

Федеральнэ инспектор шъхъа-

лэу Адыгеим щылэ
Лпылужъу Адам,
Олимпиадэ джэгун-
хэм ячемпионэу Сер-
гей Алифиренкэр,
спортсмен ныбжы-
кIэхэм ацIэклэ Елена
Ткаченко зэхахъэм
къыщыгушIагъэх.
Урысыем гъэсэн-
гъэмрэ шIэныгъэм-
рэкIэ и Министе-
рствэ, нэмыкIхэу Iэ-
пылэгъу къафэхъу-
гъэхэм зэрафэразэ-
хэр зэхахъэм щыха-
гъэунэфыкIыгъ.

Мэфэклир зэдагощы

Культурэм, иску-
ствэм, спортм яло-
фышIэхэм мэфэклир

ФУТБОЛ. КУПЭУ «КЪЫБЛЭР»

Къэнэжъыгъагъэр зы такъикъ

Урысыем и Къыблэ шъолъыр икомандэхэу ятIонэрэ
купым хэтхэм зичэзыу ешIэгъухэр тхъаумафэм
ялагъэх. Мыекъопэ «Зэкъошныгъэр» Владикавказ
щыIуклагъ чIыплэ командэу «Аланием».

КIэуххэр

«Черноморец» — «Мэщыкъу» — 2:0, «Спартак» — «Те-
рек-2» — 2:0, «Динамо» — «Краснодар-2» — 3:2, «Ангушт»
— «Астрахань» — 1:1, СКА — «Биолог» — 0:0, «Алания»
— «Зэкъошныгъ» — 1:0, «Афыпс» — МИТОС — 1:0.

«Зэкъошныгъэр» «Аланием» зылоклэм, ешIэгъу уахътэр аухыгъэу
судьям такъикъи 6 зэлукIэгъум хигъэхъуагъ. Я 5-рэ такъи-
кыр аухызэ, тухъумаглохэм рэхъатныгъэ къызыхагъафи, бы-
сымхэм яфутболистэу тикъэлапчъэ къырагъэкIугъэм Iэгуаор
хъагъэм ридзагъ, 1:0-у «Аланием» ешIэгъур ыхыгъ.

Нэклибгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТIЫЛЬ Нурбий.

Зэхъышагъэр
ыкIи къыдэзы-
гъэкIырэр:
Адыгэ Республи-
кэм лъэпкъ
IофхэмкIэ, IэкIыб
къэралхэм ащы-
псэурэ тилъэпкъэгъу-
хэм адырIэ зэпхы-
ныгъэхэмкIэ ыкIи
къэбар
жъугъэм иамал-
хэмкIэ и Комитет
Адресыр: ур. Кре-
стьянскэр, 236

Редакциер
зидэшыIэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шъхъалэм
иапэрэ гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
пшъэдэклижъ зы-
хьырэ секретары:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаты- гъэр:

Урысые Федерацием
хэутын IофхэмкIэ,
телерадиокъэтын-
хэмкIэ ыкIи зэлы-
IэсыкIэ амалхэмкIэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чIыплэ гъэIоры-
шIапл, зэраушыхъа-
тыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкIи
пчъагъэр
3250
Индексхэр
52161
52162
Зак. 924

Хэутыным
узщыкIэтхэнэу щыт
уахътэр
Сыхъатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ
уахътэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор
шъхъалэр
Дэрбэ Тимур

Редактор шъхъалэм
иапэрэ гуадзэр

МэшлIэкъо
Саид

Пшъэдэклижъ
зыхьырэ
секретары
ЖакIэмыкIо
Аминэ

